

DR. SC. SVEN KULUŠIĆ – POVODOM 80. ROĐENDANA

U studenom 2013. naš uvaženi geograf dr. sc. Sven Kulušić navršava 80. godina života. Povodom toga uredništvo *Geografskog horizonta* odlučilo je ovim osvrtom prikazati život i rad našeg kolege. Sven Kulušić je možda mlađoj generaciji geografa i široj geografskoj javnosti manje poznat, međutim, srednjoj generaciji i starijima, posebice umirovljenim djelatnicima i profesorima Geografskog odsjeka u Zagrebu, s kojima je studirao i 10-ak godina radio na matičnom odsjeku, dobro je poznat.

Izvor: KULUŠIĆ, S. 2006: *Knjiga o Kornatima*, Murterski zbor i Grafički zavod Hrvatske, Zagreb.

Rođen je 27.11.1933. u Tisnome na otoku Murteru. Osnovnoškolsko obrazovanje stekao je u rodnom kraju i na Visu, a srednjoškolsko u zagrebačkoj III. mješovitog gimnaziji. Po završetku gimnazije upisao je studij geografije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Studij uspješno završava 23.6.1960. obranom rada *Vransko polje*.

U mladosti zapažene rezultate postiže i na sportskom području postavši istaknuti sportaš u lakoj atletici i bacačkim disciplinama (kugla, disk, koplje, bomba) te u teškoj atletici (judo, dizanje utega). Na nacionalnim i republičkim natjecanjima osvaja brojne medalje i priznanja. Hrvatskim sportašem godine proglašen je 1956/1957.

Početak 1960-ih zapošljava se na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta kao sveučilišni asistent. Od samog početka aktivno sudjeluje u izvođenju nastave. Asistirao je iz velikog broja kolegija: *Proseminar I*, *Konzultacija s diplomantima*, *Kartografski praktikum*, *Vježbe iz regionalne geografije (razne svjetske regije: Angloamerika, Južna Amerika, SSSR, Prednji istok, Jugoistočna Azija)*, *Vježbe iz fizičke geografije I (vode)*, *Vježbe iz socijalne geografije (stanovništvo) i Geografski seminar*. Također je sudjelovao u izvođenju terenske nastave u raznim dijelovima Hrvatske (Savska dolina u zagrebačkoj okolici, Medvednica, Hrvatsko zagorje, Međimurje, Gorski kotar, Istra i Kvarner, Murter i Kornati, Srednja Dalmacija, delta Neretve) i u republikama bivše Jugoslavije (Slovenija, Crna Gora, Makedonija, Kosovo i Srbija).

Postdiplomski studij (smjer: *Elementi regionalizacije*) upisao je ak. god. 1964/1965. na tadašnjem Geografskom zavodu PMF-a, a za mentora odabire prof. dr. sc. Mladena Friganovića. Znanstveni interes fokusirao je na rodni zavičaj, koji će mu do današnjih dana ostati trajna znanstvenoistraživačka inspiracija. Tijekom 1960-ih publicirao je više zapaženih radova (*Vransko polje*, *Geografski glasnik* 21 iz 1959., 91-102; O imenu otoka Murter, *Geografski glasnik* 29 iz 1967., 61-75; Otok Murter. Prilog poznavanju socijalno-geografske preobrazbe obalnog otoka, *Radovi Geografskog instituta u Zagrebu* iz 1967.,

95-134), a posebno ističemo članak *Kornatska otočna skupina* objavljen u časopisu *Geografski glasnik* 27 iz 1965., jer je bio temeljem odluke Izvršnog vijeća Sabora NR Hrvatske, od 30.6.1967., o proglašenju Kornata rezervatom prirodnih predjela, kasnije nacionalnim parkom. Magistrirao je 2.7.1968. na temi *Otok Murter – prilog poznavanju problematike priobalnog otoka* (mentor: prof. dr. sc. Mladen Friganović). Magisterij je 1984. objavljen kao obuhvatniji rad pod naslovom *Murterski kraj* u izdanju i nakladi Društvenog centra Murter. Kao gost Poljske akademije znanosti 1968. boravi na tromjesečnom usavršavanju iz kartografije i fotometrije na vodećim institucijama u Varšavi, Wrocławu i Lublinu.

Sveučilišnu karijeru završava iznenada 1970. te napušta Geografski odsjek PMF-a i s obitelji odlazi u Sjedinjene Američke Države. U Americi je do ranih 1990-ih kao pomorac plovio Atlantikom na raznim dužnostima, od mornara do kapetana. Strast prema struci i urođeni geografski instinkt nisu oslabili ni u dijaspori. S obitelji ili sam putuje Europom i mnogobrojnim egzotičnim zemljama. *Per pedes* ili lokalnim prijevozom proputovao je Južnu i Srednju Ameriku (Argentinu, Urugvaj, Paragvaj, Brazil, Gvatemalu, Belize, Meksiko, Haiti, karipske otoke), dijelove Afrike (Etiopiju, Eritreju, Egipat, Sudan) i Bliski istok (Siriju, Libanon).

Iako je gotovo tri desetljeća formalno bio izvan geografskih institucija, Sven Kulušić je čitavo to razdoblje aktivno radio i prikupljao informacije za svoje najopsežnije djelo – disertaciju pod naslovom *Kornatski otoci – razvoj krajolika, gospodarsko iskorištavanje i (ne) naseljenost* (mentor: prof. dr. sc. Mladen Friganović), koju je obranio na Geografskom odsjeku PMF-a 7.7.1997. Možemo reći da je u ovom cjeloživotnom istraživanju, u kojemu uspješno spaja fizičkogeografska i socijalnogeografska obilježja u jedinstvenu, smislenu i razumljivu geografsku cjelinu, Sven Kulušić po prvi put kod nas teorijski obuhvatio fenomen gradnje *u suho* evidentirajući 19 tipova suhozida u pejzažu Kornata povezujući ih s prostornim, gospodarskim i političkim okolnostima u kojima su nastajali. Disertacija je u nešto skraćenom obliku objavljena 2006. pod naslovom *Knjiga o Kornatima* u izdanju i nakladi Murterskog zbora. Osim knjige objavio je i više članaka na temu gradnje *u suho*, a navodimo najvažnije: Tipska obilježja gradnje „u suho“ na kršu Hrvatskog primorja – na primjeru Kornatskih otoka (*Hrvatski geografski glasnik* 61 iz 1999., 53-83), Naseljenost i vrednovanje Kornatskih otoka od drevnih vremena do danas (*Hrvatski geografski glasnik* 62 iz 2000., 87-120), Tragom predaka u kamenu. Bunje i stanovi: obilježja gradnje „u suho“ na jadranskom prostoru Hrvatske (*Hrvatska revija* 4 br. 1 iz 2004., 56-63), Tragom predaka u kamenu. Suhozidi i ograde: obilježja gradnje „u suho“ na jadranskom prostoru Hrvatske (*Hrvatska revija* 4 br. 2 iz 2004., 64-77).

Prikazujući najvažnije dijelove znanstvenoistraživačkog opusa Svena Kulušića ističemo veliku količinu prezentiranih podataka, posebice arhivskih, zatim slika, crteža i fotografija, ali još više kvalitetu zapažanja i zaključaka do kojih je došao terenskim radom. Stoga se nadamo da će i ona neobjavljena i *izbačena* poglavlja iz doktorata biti prezentirana široj, ponajviše znanstvenoj (geografskoj) javnosti.

Dragom dr. sc. Svenu Kulušiću želimo puno zdravlja, sreće, životne radosti i još mnogo odlazak u njegov rodni Murter i na Kornate.